

OTKRIVAMO Ivan Kocijan iz Nedeljanca u bivšoj je državi bio naš prvi pilot velikih putničkih aviona

Ogromnim jumbo jetovima upravljao je baš kao od šale

■ *Karijeru je capt. Kocijan počeo u vojsci 1951. godine gdje postaje nastavnikom letenja, a prelaskom u JAT 1966. prevozi putnike u Jemenu, leti u Australiju, SAD, Kanadu...*

Piše: JOSIP NOVAK
josip@regionalni.com

- Stari putnički avion vam je kao i stari automobil, nikad ne znate kada će zakašljati motor i što se sljedeće može pokvariti. Naravno, svi su oni pripremljeni za let jer nitko od pilota nije takav avanturist da sjedne u avion prepun putnika koji nije siguran – rekao je između ostalog autoru ovih redaka još početkom 90-ih umirovljeni kapetan Boeinga 707 Ivan Kocijan iz Nedeljanca.

Put do „zvijezda“

Na žalost, sve detalje o letačkoj karijeri i životu našeg prvog pilota višemotornih putničkih aviona nam nije nijenih za interkontinentalne letove, nikada nećemo doznati. Naime, junaka naše priče obitelj, prijatelji i štovatelji oplakali su 25. ožujka 2003. godine (Ivan Kocijan sahranjen je u Vidovcu), a on je za

života bio odviše skroman i samozatajan da bi dozvolio da se njegovo ime i dosezi u zrakoplovstvu posebno ističu. Kakav je trnovit put do „zvijezda“ prošao Ivan Kocijan, pomogli su nam rekonstruirati njegova kći Jasminka, koja živi u Beogradu, te rođaci Marija i Zvonko Težak iz Zmrlače.

- Ivan je rođen 16. travnja 1932. godine u Nedeljancu, a osnovnu školu taj dječarac za kojeg u životu ništa nije bilo nedostižno polazi u Vidovcu. Njegovi roditelji bavili su se poljoprivredom, a njemu, baš kao i čitavoj obitelji, nije nedostajalo raznih talenta i ambicije. Naime, Kocijanima je dan bez bavljenja sportom i posebno biciklizmom bio gotovo nezamisliv. Školovanje je nastavio u Srednjoj tehničkoj školi u Varaždinu učeći zanat strojobravora s obaveznom stručnom praksom u radionicama na željeznici. A onda, 1951. godine otišao je

na nekoliko mjeseci iz naše sredine, a vratio se kući iz Savezne pilotske škole (SPŠ) u Rumi s diplomom pilota motornih aviona! To je bio tek početak njegove iznimne zrakoplovne karijere – prisjeća se danas svog šarmantnog i stasitog šogora Marija Težak. Pored Ivana, pilotom u SPŠ postaje i Varaždinac Marijan Mihalinec, koji nam je rekao da je Kocijan bio u skupini pilota odabranih za daljnju izobrazbu u Školi aktivnih oficira avijacije (ŠAOA). Da je njegova karijera u ratnom zrakoplovstvu bivše države bila itekako riskantna, potvrdila nam je Jasminka Kocijan.

- Moj otac je, kao vojni i kasnije civilni pilot, bio jedan od najboljih pilota. Školovan je u Mostaru u glasovitoj 8. klasi. Kao pripadnik elitnog 172. lovačko-bombarderskog puka zadužen je za prikaz akrobatskih letova prilikom visokih državnih posjeta tadašnjoj Jugoslaviji. Naime, u to vrijeme bi iz Zadra najbolji piloti, među kojima je bio i on, dolazili u Beograd, kad god bi predsjednik Tito imao važniju posjetu – istaknula je Jasminka.

bio je jedan od najboljih pilota, a školovan je u Mostaru, u glasovitoj - 8. klasi ŠAOA-i

Ivan Kocijan u Zemunik kod Zadra u predahu letenja pozira ispred svog lovca F-84G Thunderjet

Supruge pilota – živjele u strahu!

- To su bile i lijepe i teške godine. Avionima se upravljalo „pomoću štapa i kanapa“ i trebalo je jako mnogo spretnosti da bi se preživjelo. Mi smo stanovali u vojnim zgradama i djetinjstvo, osim po mnogo čemu lijepom, pamtim po noćnim kricima žena kojima je javljeno da su im muževi poginuli. Moja majka Dra-

gica je radila u pošti. Već je po zvuku i satnici znala je li određenog dana sve u redu s pilotima jer su na zadaće u određeno vrijeme polijetali i u određeno vrijeme se vraćali (putanjom iznad pošte). Ukoliko nije bilo zvuka motora u očekivano vrijeme, slutila je da je nešto pošlo po zlu – veli Jasminka, koja je također pilotkinja.

Boeing 707 za interkontinentalne letove bio je najveći avion u floti JAT-a

U Jemenu, prevezio je s DC-3 putnike naoružane do zuba

IZDOJENO Da ponekad nije dobro biti među najboljima, iskusio je u Yemen Airlinesu Kad država „iznajmi“ svoje zrakoplovce

Put do „krila“ pedesetih godina nije bio lagan, na što ukazuje podatak da je tijekom školovanja u Mostaru stradalo čak osmero Kocijanovih kolega! Letenje je uvijek uzimalo danak, a njegov najbolji prijatelj Ranko Janković poginuo je na noćnom letu s američkim avionom F-84G Thunderjet 1963. godine. Tri godine nakon spomenute nesreće, Ivan napušta vojsku i 1966. (u činu kapetana 1. klase) postaje pilotom nacionalne aviokompanije JAT (Jugoslavenski aerotransport).

- Prelaskom u JAT dobiva i angažman u dalekom Jemenu 1968. godine na temelju ugovora između aviokompanije,

odnosno Jugoslavije i Jemena. Piloti aviona DC-3 i članovi posada tamo borave po 6 mjeseci. Dobrovoljno su se

Kocijan je bio šef pilota na Boeingovim četveromotornim 707-ama

javljali (podrazumijevalo se da moraju biti među najboljim pilotima) jer ta akcija nije bila bezopasna. U toj oblasti bjesnio je rat, a Jemenu je trebalo pilota, aviona i podrške u svakom pogledu...

Bilo je još sličnih „iznajmljivanja“ pilota drugim državama i znam da je odlazio u siromašne afričke zemlje u tim misijama – objasnila je Jasminka. Njezin otac letio je na desetak različitih tipova školskih i borbenih aviona (Trojka, Aero 2, 213, Ujak-9, Jak-3, MK-3, MK-6, T-33, F-84G...), a u JAT-u je kapetan na DC-3, SE-210 Caravelle, četveromotornom Boeingu 707 (ujedno je obavljao dužnost šefa pilota ogromnih 707-ica) te na tromotornom Boeingu 727. Pored svega spomenutog, treba znati da je capt. Ivan Kocijan bio i nastavnik letenja na avionu T-33, a umirovljen je 1992. godine.